

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 149 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakia muutettavaksi siten, että verovelvollisuuden euromääräiseen alarajaan liittyvän veronhuojennuksen yläraja nostettaisiin 20 000 eurosta 22 500 euroon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2005 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan verovelvollisia ovat periaatteessa kaikki verollisia tavaroita ja palveluja liiketoiminnan muodossa myyvät yritykset ja ammatinharjoittajat.

Hallinnollisista syistä verosta on vapautettu vähäinen toiminta. Arvonlisäverolain 3 §:n mukaan myyjä ei ole verovelvollinen, jos tilikauden liikevaihto on enintään 8 500 euroa, ellei häntä ole oman ilmoituksen perusteella merkitty verovelvolliseksi. Lain 12 §:n mukaan liiketoiminnan harjoittaja, jonka liikevaihto ei ylitä 8 500 euroa, voi tulla hakemuksesta verovelvolliseksi.

Pienyritysten kasvumahdollisuuksien edistämiseksi vuoden 2004 alusta otettiin käyttöön verovelvollisuuden alarajaan liittyvä asteittainen veronhuojennus (laki arvonlisäverolain muuttamisesta; 1301/2003). Huojennuksen avulla pyrittiin lieventämään alarajan ylittymisestä aiheutuvaan verovelvollisuuteen liittyviä velvoitteita, madaltamaan kynnystä laajentaa liiketoimintaa ja vähentämään houkutusta harmaaseen talouteen siirtymiseksi.

Uudessa järjestelmässä elinkeinonharjoittaja välttyy kuten aikaisemminkin 8 500 euron alarajaan asti kaiken veron maksamiselta. Rajan ylittyessä yritys joutuu suorittamaan veroa, mutta saa asteittain pienenevän huo-

jennuksen. Verovelvollisuus alkaa näin ollen liukuvasti siten, että tilitettävä vero vasta vähitellen yrityksen toiminnan laajetessa nousee täyteen määrään.

Alarajahuojennusta koskevat säännökset sisältyvät arvonlisäverolain 149 a–149 e §:ään.

Arvonlisäverolain 149 a §:n mukaan verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto ylittää verovelvollisuuden 8 500 euron alarajan, saa huojennuksen tilikaudelta tilitettävästä verosta. Huojennuksen suuruus määräytyy pykälän 1 momentissa esitetyn laskukaavan perusteella. Huojennuksen määrä pienenee asteittain liikevaihdon kasvaessa. Vero muuttuu täysimääräiseksi 20 000 euron tilikausittaisen liikevaihdon kohdalla. Jos verovelvollisen tilikausi on lyhyempi tai pitempi kuin 12 kuukautta, tilikauden liikevaihto muunnetaan huojennuksen määrää laskettaessa vastaamaan 12 kuukauden liikevaihtoa.

Verovelvollinen, jonka tilikauden liikevaihto on enintään 8 500 euroa, saa huojennuksena koko tilikaudelta tilitettävän veron. Tämä koskee lähinnä niitä vähäisen toiminnan harjoittajia, jotka ovat hakeutuneet verovelvollisiksi tai jotka ovat arvioineet liikevaihtonsa toteutunutta suuremmaksi ja tämän vuoksi ilmoittautuneet verovelvollisiksi.

Huojennus koskee sekä luonnollisia henkilöitä että yhtymiä ja yhteisöjä.

Huojennusta ei sovelleta kuntaan eikä sellaiseen ulkomaalaiseen, jolla ei ole Suomessa

kiinteää toimipaikkaa. Huojennusta ei saada metsätaloudesta tilitettävästä verosta, verovelvolliseksi hakeutuneen kiinteistön käyttöoikeuden luovuttajan tilittämästä verosta, käyttöomaisuuden myynnistä suoritettavasta verosta, ostajana suoritettavasta verosta eikä yhteisöhankesta suoritettavasta verosta.

Huojennus palautetaan kuukausitilitysmenettelyssä oleville verovelvollisille jälkikäteen. Verovelvollinen ilmoittaa ja maksaa valtiolle kalenterikuukausittain tilitettävät verot tilikauden aikana normaalisti. Tilikauden päätyttyä verovirasto palauttaa huojennuksen verovelvolliselle hakemuksesta.

Vuositilitysmenettelyssä olevat alkutuottajat ja taide-esineiden tekijät ilmoittavat huojennuksen veroilmoituksessaan ja vähentävät sen oma-aloitteisesti verokaudelta tilitettävästä verosta.

Verovelvollisuuden alarajaan liittyvä veronhuojennus on ollut voimassa vasta vuoden 2004 alusta lukien eikä sen toiminnasta ole vielä saatu kokemuksia.

Pienyritysten kasvumahdollisuuksien edistämiseksi ehdotetaan, että verovelvollisuuden alarajaan liittyvän veronhuojennuksen yläraja nostettaisiin 20 000 eurosta 22 500 euroon. Tämä merkitsisi sitä, että pienyritysten tilitettävä vero nousisi täyteen määrään vasta 22 500 euron tilikausittaisella liikevaihdolla.

Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla arvonlisäverolain 149 a §:n 1 momentissa olevaa huojennuksen laskentakaavaa.

2. Esityksen vaikutukset

Verovelvollisuuden alarajaan liittyvän huojennuksen on oletettu helpottavan yrittäjäksi ryhtymistä ja arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautumista. Järjestelmä osaltaan edistää työllisyyttä ja estää harmaan talouden muodostumista. Huojennus kohdistuu yrityksiin, joiden liikevaihto on varsin matala ja jotka yleensä työllistävät vain yhden henkilön. Työllisyysvaikutukset toteutuvat siten ensisijaisesti markkinoille tulevina uusina yrittäjinä eikä niinkään palkattuna lisätyövoimana.

Huojennuksen ylärajan nostaminen 22 500 euroon keventäisi sen piiriin kuuluvien, erityisesti työvaltaisten pienyritysten arvon-

lisäverorasitusta ja edistäisi osaltaan edellä mainittujen huojennuksella tavoiteltavien vaikutusten toteutumista.

Huojennuksen ylärajan korottaminen vähentäisi valtion vuotuisia verotuloja noin viidellä miljoonalla eurolla. Verotuottovaikutus toteutuisi käytännössä vasta vuonna 2006, koska vero vuodelta 2005 kannettaisiin bruttomääräisenä ja huojennus annettaisiin verovelvollisille vasta tilikauden päätyttyä.

Veronhuojennuksen ylärajan nostamisen johdosta huojennuksen piiriin arvioidaan tulevan noin 5 500 uutta yritystä, joista noin 4 500 kuuluisi kuukausitilitysmenettelyn ja noin 1 000 vuositilitysmenettelyn piiriin. Huojennuksen piirissä olisi tällöin yhteensä noin 66 000 yritystä, joista noin 55 000 kuuluisi kuukausitilitysmenettelyn ja noin 11 000 vuositilitysmenettelyn piiriin.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2005 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2005 alusta.

Verovelvollisuuden alarajaan liittyvän huojennuksen ylärajan korotusta sovellettaisiin lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen alka-vaan tilikauteen. Jos tilikausi on alkanut ennen mainittua ajankohtaa, se jaettaisiin huojennusta laskettaessa kahteen osaan. Vuodelle 2004 kuuluvaan osaan sovellettaisiin aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä ja vuodelle 2005 kuuluvaan osaan uusia säännöksiä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotukset

Laki**arvonlisäverolain 149 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 149 a §:n
 1 momentti,
 sellaisena kuin se on laissa 1301/2003, seuraavasti:

149 a §
 Verovelvollinen, jonka 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla laskettu tilikauden liikevaihto (kaavassa liikevaihto) ilman veron osuutta ylittää 8 500 euroa, saa tilikaudelta tilitettävästä verosta (kaavassa vero) huojennuksen, jonka suuruus määräytyy seuraavasti:

$$\text{vero} = \frac{(\text{liikevaihto} - 8\,500) \times \text{vero}}{14\,000}$$

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Lakia sovelletaan tämän lain voimaantulo-päivänä tai sen jälkeen alkavaan tilikauteen taikka lain voimaantulon jälkeiseen tilikau-
 den osaan, jos tilikausi on alkanut ennen mainittua ajankohtaa. Lain voimaantuloa edeltävään tilikauden osaan sovelletaan tä-
 män lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos tilikauden osa on lyhyempi tai pitempi kuin 12 kuukautta, sovelletaan 3 §:n 3 momentin mukaista laskentasääntöä.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

arvonlisäverolain 149 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 149 a §:n
1 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 1301/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

149 a §

Verovelvollinen, jonka 3 §:ssä tarkoitettu-
la tavalla laskettu tilikauden liikevaihto
(kaavassa liikevaihto) ilman veron osuutta
ylittää 8 500 euroa, saa tilikaudelta tilitettä-
västä verosta (kaavassa vero) huojennuksen,
jonka suuruus määräytyy seuraavasti:

$$\text{vero} = \frac{(\text{liikevaihto} - 8\,500) \times \text{vero}}{11\,500}$$

Ehdotus

149 a §

Verovelvollinen, jonka 3 §:ssä tarkoitettu-
la tavalla laskettu tilikauden liikevaihto
(kaavassa liikevaihto) ilman veron osuutta
ylittää 8 500 euroa, saa tilikaudelta tilitettä-
västä verosta (kaavassa vero) huojennuksen,
jonka suuruus määräytyy seuraavasti:

$$\text{vero} = \frac{(\text{liikevaihto} - 8\,500) \times \text{vero}}{14\,000}$$

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2005.*

*Lakia sovelletaan tämän lain voimaantu-
lopäivänä tai sen jälkeen alkavaan tilikau-
teen taikka lain voimaantulon jälkeiseen ti-
likauden osaan, jos tilikausi on alkanut en-
nen mainittua ajankohtaa. Lain voimaantu-
loa edeltävään tilikauden osaan sovelletaan
tämän lain voimaan tullessa voimassa olle-
ita säännöksiä. Jos tilikauden osa on lyhy-
empi tai pitempi kuin 12 kuukautta, sovelle-
taan 3 §:n 3 momentin mukaista laskenta-
sääntöä.*